

quidem recepit *Geminus*: Salaffos Valitaris Mellalla domuit. Dalmatæ prius ab Agrippa; inde ab ipso Cæsare coerciti sunt: quibusdam tamen Statilio Tauro, quos domaret, relictiis. De quibus omnibus populis confecto civili bello Cæsar triumphum duxit. Eodem tamen etiam tempore Crassus (contra *Ducos* a qui ad Antonium inclinaverat, & *Bastarnas*) qui Istrum transgressi Mysos aliosque populos finitimos subegerant, bellum gessit. Quod quidem hæctenus ad Romanos nihil attinebat. Sed; cum etiam Thracæ Dentheletas Romanorum socios invastisens, Crassus non tantum eos repulit; verum etiam fufus hostibus Myfæ quoddam oppidum cepit. Inde Bastarnas quoque, ex quorum legatis vino gentis consilia expresserat, superavit: Quibus peractis, Myos quoque aggressus alios viatore alios, alios denique persuadendo in potestatem redegit: licet ipse partim a frigore, partim a Thracibus, per quos iter faciebat, ingentia damna pateretur. Triumphus tamen & Cæsari & Crasso ob has res gestas decretus est; quem tamen Crassus demum egit post biennium. Sed interea etiam alias victorias de his & finitimis gentibus obtinuit. Et signa, quæ quondam C. Antonio Bastarnæ ademerant, recepit, in quasdam gentes tanta favicitia usus, ut captivos eorum omnibus manus imputaverit. His rebus gestis Cæsar Januam

a Dio L. LI. p. 312.  
b Dio L. LI. v. f.

REIPUB. ROMAN. LIB. X. 315  
num clausit; quanquam adhuc cum Treviris Germanisque, & in Hispania cum Vaccæis & Cantabris bella a Ducibus ipsius gererentur.

## CAPUT DECIMUM.

*De Imperio ad Octavianum Cæsarem, qui inde AUGUSTUS dicitur esse, delatio.*

§. I. **P**ost imensos honores Cæsaris Octaviano decretos, quos partim recensimus partim recensere parum attinet, summa totius Reipublicæ Anno Urbis septingentesimo vigesimo quarto rursus penes unum hominem esse cœpit a Quo tempore Cæsar cum Mecenate & Agrippa, quos solos arcaniorum maxima consiliorum habebat confcios; de *republica S. P. Q. R. reddenda* consultasse dicitur. Quod tamen, an utque aequaveritati consentaneum fuit; vel saltem, an serio unquam eam deliberationem instituerit, merito posse dubitari credo. Refert Dio rationes longissimis sermonibus comprehensas, quibus Agrippa restituendum Populo principatum censuit; Mecenas vero supremam potestatem, quam jam gaudebat Cæsar, retinendi ipsi auctorem; consilia simul prudentissima detulit.

*Deliberatio Cæsaris de reddenda Rep.*

*A. N. 724*

Y 6 *tus*

a Dio L. LIII. init.

Reipublice administratione adiectio-  
nis opere pretium erit utriusque oratio-  
nis summam hic tanquam in brevi ta-  
bella lectorum oculis simul & animis  
considerandam subijcere.

Con-  
silio A.  
scippa.

S. II. Et Agrippa quidem argumen-  
ta sententia suae firmatae desumpserat  
ab odio, quod sibi contracturus erat,  
si omnia Caesar egisse videretur, non  
pietatis in Patrem causa, neve, ut  
Rempublicam contra insidiatores liber-  
tatis suae assereret, sed sui duntaxat  
commodi & patriam in servitutem re-  
digendi gratia. Tum etiam arsit, quam  
gratia, & naturae conveniens, sit aequa-  
litas inter eos qui in libera civitate, &  
eadem conditione nati sunt. Ea enim  
ratione concordiam stabiliri posse, cum  
homines bona & mala communia ducen-  
tes omnia, quaeque pro virili, ad com-  
munem salutem, conferre parati sint.  
In domnato vero unius omnes suo tan-  
tum commodo intentos esse, dum prin-  
cipis mores, sive boni illi sint, sive  
mali sibi imitandos proponunt. Adebant  
praeterea, non sine ingenti molestia &  
periculo dominantia liberum populum ad  
servitutis patientiam posse inlitti: cum  
primum ingenti odio ipsum flagrare ne-  
cesse sit, dum pecuniam, sine qua sta-  
re non possit Respublica, e civibus col-  
ligit, quam in unum hominem non li-  
berenter conferunt, eum solum maxime  
sui exili manes, cum in libera civi-  
tate in suum quemque usum se pecunias  
conferre cives opinentur: idque certo sen-  
su verum videri possit, cum etiam ad civi-  
lia & militaria munia magis adhibeantur,

dum princeps in alienos fere & mercen-  
narios, et sibi addictiores sint, ea  
conferre solet. Adhaec etiam exosum  
sieri civitatis quondam libere dominum,  
dum criminum judicia exercere cogitur,  
cum iudiciorum specie suae cupiditati  
eum indulgere opinantur: in libera ve-  
ro civitate iudicia facilius ferri, cum  
itaque potentiae iudicis, neque gratiae  
imputari ea adeo facile possint. Mo-  
nebat etiam, quam difficilis & editi-  
plena res foret eligere ex omni civium  
multitudine, quorum opera Princeps  
sibi utendum censet, quum utique  
opera aliorum uti necessarium sit. Ne-  
que odii tantum, sed etiam periculi  
plenum opus esse: nam si ineptos res-  
bus gerendis praeficiat, detrimentum  
Reipublicae afferet: si magnanimos &  
idoneos, ipsi Principi esse quod sibi  
ab illis metuat: cum e contrario sta-  
tui libero conducatur, si plurimi ma-  
gnis rebus idonei in eo reperiantur.  
Exemplis deinde consilium suum fulcia-  
bat a Graecorum populis desumptis,  
ubi statuum popularium gloria & res  
gestae nimium quantum illis, quae ty-  
ranni, aut reges egissent, praecele-  
rent. Et praesertim ipsam Romanorum  
hoc docere Rempublicam, quae ad tan-  
tum potentiae fastigium sub libera eius  
administratione crevisset. Denique ne-  
que unum Caesarem tot laboribus die-  
ac nocte obediendis, absque valetudinis  
suae ingenti detrimento sustesturum. Quod  
si nobili desiderio plurimum bene facien-  
di teneretur, laudandum quidem ge-  
nerosum adeo impetum: at gratiam be-

beneficiorum datorum aliis potius, quam ipsi Principi, obtingere; negatorum odium ipsi fere soli. Præterea, neque omnibus posse satisfieri; & majorem esse iniquitatem eorum, quibus nihil obigit, quam sit grata animi benevolentia aliorum, in quos beneficia collata sunt. Quippe cum plerique beneficia, quæ petunt, tanquam aliquid quod sibi debeat, considerent; ita ut qui ea adepti fuerunt, tantum quod suam esset, adeptos se putent; quibus negatum est, re sua se privatos esse opinentur. Neque tamen etiam beneficia absque delectu dignorum, aut indignorum distribui possunt; quo etiam magis eorum odium accenditur, qui se indignis præteritos putant. Suadebat igitur, ut Sulle exemplo legibus primum præclaris Rempublicam constitueret: ac ita tandem Reipublicæ suam potestatem traderet. Hæc fere summa est eorum, quæ Agrippam Cæsari dixisse Dio tradidit.

*Mercenarius* S. III. Mercenarius contrariæ planè opinionis fuit: ostensis enim incommodis, quæ popularem regimini formam sequantur, hortatus est, ne insipienti Populo Reipublicæ potestatem permitteret, atque ita veluti infanti, aut infano gladium in sui ipsius perniciem porrigeret speciosis libertatis & generositatis vocabulis deceptus. Verum, ut assumptis prudentissimis fortissimisque viris ipse eam

regeret: atque ita libertatem legibus temperatam, non licentiam plebi permitteret. Super omnia, ut suo arbitrio bella gererentur magistratus crearentur, præmia ac supplicia distribuere-ntur. Atque eam jam esse Populi Romani Constitutionem, ut, nisi imperio unius contineri nequeat, cum Imperio ad distissimas partes prorogato, undique mire diversa colluvies hominum in Urbem & Imperium confuxerit; quæ omnibus modis sit coercenda. Tum ostendebat, quam non facile summa auctoritate aliquis cedere possit, exemplo Pompeii: qui postquam id fecerat contemptui habitus, insidii appetitus, & demum everius fuisset: idemque Mario & Sulle eventurum fuisse affirmabat; nisi morte eo periculo fuissent exempti. Denique consilia Reipublicæ gerendæ plurima & præstantissima addidit: quæ paucis comprehensa hic, quam brevissime poterimus, subjungemus. Primo auctor ipsi fuit, ut Senatam, in quem per bella civilia plurimi indigni irrepserant, diligenter recenseret; indignique remotis nobilissimum quemque simul & ditissimum morum etiam & prudentiæ maxime ratione habita, iis sufficeret; neque tantum ex Italia, sed etiam ex sociis delectos in Senatam allegeret; ut ita & ministros rerum agendarum, & obsides fidei fortiorum haberet; & simul provincialium homi-

Nominum amorem demereretur. Et idem in Equestri ordine observandum monuit, de numero nulla cura habita. Imo omnibus sociis civitatem esse dandam, ut solam Romam vere suam patriam esse putarent. Magistratum creatorum potestatem soli Casari reservatam esse voluit; eorumque potentiam quantum fieri posset immuni honore semper integro relicto. Provincias exercituique nemini, nisi idoneo tempore post gestum magistratum interpolito, committeret; ut animorum omnia a continentis honoribus elatio reprimereur. Ubi Praefectum creati suavit a ex iis, qui omnes iam magistratos cum laude gessissent, qui tum reliquis rebus in Urbe praesent; & causas, quae provocationem haberent, judicaret, ac omnes capitales in Urbe, & extra eam ad passuum usque LXXXI. millia (stadia 10CL. dicit Dio.) Centosiam quoque potestatem uni ex ordine Senatorio committendam; qui tamen de maiore quoque negotio ad Casarem referret; & utramque hanc potestatem per omnem vitam, nisi majores causae oblatent, prorogandam cenlebat. Provincias etiam administrari posse rectius credebatur, & tutius, si & modicae essent; & pluribus simul eorum administratio crederetur; Consulari nempe uni & Praetoribus duobus; ea tamen adhuc cautioe adhibita, ne Consularis qui impe-

REIPUB. ROMAN. LIB. X. 727  
 no milites cohiberet, in centurionem, aut alium virum majoris paullodignitatis animadvertere posset; quos a solo Casare puniendos esse dicebat. Praeterea, nemini minus triennio, aut diutius quinquennio potestatem committit; ut & ruditas, & insolentia ex diuturnitate imperio evitaretur. Haec omnia autem munia solis Senatoribus committenda existimabat. Ex Equitibus duos militiae aliorumque officiorum peritos satellitibus Casaris praefici posse dicebat, ut si forte unus insidias ipsi strueret, ab altero coerceri posset; usque jus etiam dandum in milites per universam Italiam. Tum etiam vicarios iis dandos esse; & omnibus potestatem perpetuam. Multis etiam aliis muneribus Equites posse perfici; ut ita plures rebus gerendis assuescerent. Et iis, qui in provinciis curarent, etiam posse adjungi libertos, qui ipsorum quasi taciti custodes forent. Utriusque ordinis liberos mature literis imbuendos esse putabat; ita ut paulo adultiores etiam arma & equos tractare discerent; & omni ratione a desidia & mollitie, pravorum consiliorum auctoribus, averterentur. Exercitus esse alendis perpetuos; utque iis rebus sumptus suppetere agros publicos (nam plurimum bellorum occasionebus erant capti) esse vendendos; eamque

que pecuniam fenore modico esse claudendam. Alia etiam vestigalia esse imperanda, iisque exactores commodos esse praeficiendos. Romam omni magnificentia esse exornandam, qua totius Imperii caput esse facile appareret. Concilia vero & Comitia Populi & Romae & alibi terrarum esse abroganda: (certum consilium esse abrogandum, qui libertatem Populi evertere cupiunt) & sumptus omnium moderandos. Senatui honorem esse servandum; & praecipue legatos exterarum gentium ad eum remittendos. Et de Senatoribus iudicia etiam Senatui esse permittenda, ut damnationis invidiam Princeps evitaret. Obretractores autem, vel conviciatores plane esse negligendos. At si quis insidias Principi struxisse deprehenderetur curandum esse ut a Senatu, sed quam fieri possit moderatissimo supplicio puniatur: cum etiam sic vix persuadetur hominibus quatenus contra Principem conjurare fuisse ausum. De iis vero causis, quae per provocationem ad Principem iudicande adferuntur, utile maxime fore, ut ipse in consilio praestantissimorum aliquod virorum cognoscat; quorum sententias suas in tabellis scriptas edere debeat. Consiliorum Principi dandorum libertatem summam omnibus esse permittendam; atque vitam ipsi ita esse institutendam, ut inde alii Praefecti exempla, quae imitentur, capere possint. In vitia aliorum, si accusatore careant, non inquirendum; nisi Republicanam fore laesam sint: talia

lia enim punienda esse etiam si nullus accusator existat. Egregia vero facinora etiam maiore, quam mereri videantur, honore esse ornanda. Honores ultra sibi decerni nequaquam Casarem pati debere; sed virtute veram gloriam esse parandam. Deorum cultum secundum instituta patrum esse servandum; peregrinarum vero religionum auctores esse removendos. Nec sperendam esse divinationem; ita tamen ut artes magicæ aboleantur. Pacem maxime Casari esse appetendam; sed ita ad rem bellicam semper esset paratissimus: atque ob eam causam etiam exploratoribus ipsi esse utendum; ita tamen, ut non facile delatoribus adhibeat fidem. Familiarium eximiam curam esse habendam; verum a nimia in eos indulgentia esse cavendum. Inferiores contra potentiores esse defendendos; sed exacta aequitate ubique servata. Artibus utilibus deditos esse honorandos, otiosos contra, aut malorum artium magistros esse premedandos. Curandum ut jus diligentissime dicatur; neve discordia inter cives forentur; neve quis re sua male utatur: atque ita etiam ipsi Casari providendum esse, ne potentia usquam abutatur sua. Casar utriusque, & Agrippae & Mæcenatis oratione audita ingentes utriusque laudes tribuit: & quantum consilio Mæcenatis sibi utendum esse statuisse, nihilo minus tamen Agrippae industria, ubi res postularet, usus est. Imo huic postea filiam suam

*Juliam*, mulierem impudicissimam; uxorem dedit; quæ jam antea M. Marcellæ nupta fuerat. Atque ita hæc quidem a Dione fuit tradita: sed vereor, ne forte stili exercendi causâ notius, quam veritatis studio hæc nobis reliquerit: præsertim cum ipse quoque asserat b Kalendis Januariis ejusdem anni jam in *acta Casaris juramentum fuisse*, *ita appellatam in duris opone* *Plautum*.

*Alii ad huc honores in Casare collati.*

S. IV. Tum quoque Tribunicia potestas in Casarem, quoad viveret, collata est: ita ut ea auctoritate non tantum intra pomerium, sed etiam ad mille passus extra pomerium potiretur; quod nunquam Tribunis plebis concessum fuerat. Et ita hoc summi fastigii vocabulum reperit e, ne Regis, aut Dictatoris nomen (Romanis odiosissimum) assumeret; hæc tamen appellatio ne aliqua cetera imperia præmineret; ut Taciti verbis ejus consilium referam. Ex hac ergo potestate jus habebant Imperatores d (nam omnibus sequentibus eadem potestas data est) omnium aliorum magistratum actus intercedendi; & sacrosancti simul nominis venerationem consequentur. Et, quia quotannis cum novis Tribunis plebis, nam illi creati non desierant, licet inani.

tum fere nomine absque ulla potestate uterentur, eam potestatem renovabant Principes, hinc anni Imperii eorum ab hac potestate numerari solent. Jus præterea sunt sacerdotis; cum pro S. P. Q. R. vota acciperent; etiam nominatim pro Casaribus vota facere: imo in conviviis & publicis & privatis Casari tanquam Herodilibari corpore & nomen ejus in hymnis juxta cum Deorum nominibus adscriptum est. Eodem quoque anno Imperatoris nomen accepit, quomodo id antea Julio Casari datum fuerat a: idque non obvictoriam aliquam, quemadmodum sub Republica fuerat factum; sed potius, ut summa pace belloque potestas penes Casarem esse demonstraretur. Tum Censuram gessit collegam habens Agrippam; quem magistratum maxime Senatus legendi causa sumpsisse videtur b: nam plurimi indigni per bella civilia in amplissimum ordinem irreperant. Ipse tamen proprie neminem removit: sed verecundiam iis, qui tanto ordine indigni erant, iniecit; ita ut sponte sua Senatu abstinerent. Utque omnem omnibus occasionem rerum novandarum præcideret, vetuit, ne quis Senator inusul suo Italia exiret, nisi in Siciliam, aut Galliam Narbonensem. Ut vero metum omnem adversariis quoddam suis demeret, (nam metu vix ulla

a *Vid. Suet. Aug. c. 28.*  
 b *L. L. l. p. m. 309. c Tacit. Ann. L. III. c. 56.*  
 d *Diö L. L. III. p. 7. 342*

a *Diö L. XLIII. p. 159.*  
 b *Ibid. Lib. LIII. pag. 334. Suet. August.*  
 • 35.

ulla causa infidiarum, aut justior est, frequentior) omnes se literas in Antonio scriuiis repertas combussisse, simulavit: at reuera pleraque diligentissime servavit; usque postea meliore occasione, & firmioribus suis rebus, uti non dubitavit. Anno sequente Cæsar sextum Agrippa secundum Consulatum gessit: eoque anno censu peracto lustrum LXII. condidit: & *Princeps Senatus* dictus est, more ex prisca Republica repetito. Tum demum Iudi quinquennales in memoriam Acticæ victoriæ instituti sunt. Utque magis ac magis civium animos sibi conciliaret, Syngraphas antiquas eorum, qui aliquid Reipublicæ deberent, concremavit: & uno edicto omnia, quæ per bella civilia inique constituta fuerant, sustulit. Annonam summa diligentia curavit, cum probe sciret, non alia re facilius populum allici: atque ita etiam milites donis, cunctos denique dulcedine otii pollexit. Cum ergo omnium ordinum benevolentiam sibi acquisivisset, ipse septimum, Agrippa tertium Consulatum suscepit: & cum idoneos maxime ex Senatu jam antea suis desideris inbuisset e, iterum de abdicatione Imperii in Senatu verba fecit, nullius se metu id facere præfatus quippe qui tum suppliciiis, tum beneficiis in plu-

plurimos collatis ita jam res suas constituidet; ut facile, si voluisset, imperium retinere posset. Itaque se imperium, arma, leges, provincias S. P. Q. R. restituere professus est, cuncta Reipublicæ constituendæ, & Patris imperem vindicandi causa egisse testatus. Imo enixis precibus contendit, ut hoc suum consilium Senatus approbare vellet; cum ipse laboribus confectus, neque animo amplius neque corpore perdurare posset, & laudem præterea præclaram ex tanta magnanimitate studiose appeteret. Adiecit simul consilia, quibus deinceps in Reipublicæ administratione utendum esse censebat. Leges scilicet diligentissime esse servandas: provincias sine ambitione, aut invidia optimis quibusque mandandas; honores & poenas summa æquitate esse distribuendos; cum summa tum abstinentia, tum continentia in Republica esse versandum; arma semper, sed ad sui duntaxat defensionem, in manibus esse habenda; milites arcta disciplina esse coercendos; alimentis abunde præstitis, ne aliena appetere cogerentur. Hæc oratio diversis animorum motu excepta fuit: omnes tamen, & qui eum ex animo loqui, & qui cum simulare credebant, dicenti adhuc Cæsari acclamarunt: & tandem multis argumentis adductis, compulerunt, ut solus principatum obtinere vel-

a Dio L. LIII. init.

b Vid. Lucian. III. p. 55. Tacit. Annal. I. cap. 2.

c Dio L. LIII. p. 337.

a Dio L. LIII. p. m. 340.

wellet. Atque ita simulando se imperium  
deponere velle effecit, ut illud a S. P. Q.  
R. ipse confirmaretur. Sed tamen in de-  
cem tantum annos supremam hanc po-  
testatem recipere voluit; sperans, ( ut  
dicebat ) se eo temporis spatio Rempu-  
blicam in tutum & tranquillum statum  
constituere posse. Decennio elapso, non-  
dum cuncta ex animi sententia compo-  
ta esse causatus, quinquennium rursum  
poposcit; deinde alterum quinquennium;  
post denuo decennium, ac tertium po-  
stremo etiam decennium petiit & obti-  
nuit. Atque ita decenniorum, & quin-  
quenniorum continuatione Imperium  
quandiu vixit retinuit. a.

S. 5. Di-  
visio Im-  
perii in-  
ter Sena-  
tum &  
Caesa-  
rem.

§. 5. Aliud etiam artificium firmandæ  
sue potentie adhibuit. Nam cum se omnes  
provincias obtinere velle negasset,  
inferiores quidem & pacatas Senatus  
administrandas concessit; potentiores, aut  
que hostes accolas aut alios metus ha-  
berent, sibi sumpsit. Quo consilio Senatus  
videbatur posse securo imperio per-  
frui; cum ipse continuis laboribus ac  
periculis objectus esset: sed id revera a-  
gebat, ut inermem plane & imbellem  
Senatum efficeret; dum interea ad se so-  
lum arma, milites, ærarium, totum de-  
nique Imperii robur converteret. Ergo  
hanc divisionem provinciarum instituit: b.  
Senatus Populoque concessit Africam &  
Numidiam, Asiam & cum Epuro Græ-  
ciam

a Dio L. III. p. m. 343.  
b Dio ibid. p. 341.

etiam, Dalmatiam, Macedoniam, Cre-  
tam, Siciliam, Africam Cyrenicam,  
Bithyniam cum Ponto finitima, Sardi-  
niam atque Hispaniam-Baticam. Bæsa-  
ri adscriptæ sunt Hispaniam Baticam.  
Cæsar adscriptæ sunt Hispaniam Tarraco-  
nensis cum Lusitania, Gallia omnis,  
Narbonensis scilicet, Lugdunensis, A-  
quitania & Cælica, cum iis populis  
qui horum coloni essent: tum Cœle-  
syrta, Phœnice, Cilicia, Cyprus, Æ-  
gyptus: ex quibus tamen postea Cy-  
prum & Galliam Narbonensem Popu-  
lo reddidit, Dalmatiam pro iis soci-  
piens. Qui in Senatus provincias mit-  
tebantur *Proconsules* dicti sunt; licet  
aliquando *Prætori* tantum essent: in  
suas provincias eos fere Cæsar misit;  
qui neque *Consulares*, neque *Præto-  
riti* essent: ique *Legati-Consulares*,  
aut tantum *Consulares*, vel etiam *Le-  
gati Cæsaris pro Consule*, aut *pro Præ-  
tore* dicebantur. Suos *Legatos*, quan-  
diu ipse voluisset, provinciis præfere  
iussit; *Proconsules* tantum anno. Il-  
lis jus gladii & habitum militarem  
concessit, negata *Proconsulibus*. In-  
terdixit etiam, ne quis ante quintum  
annum a gesto in Urbe magistratu pro-  
vincias sortiretur: quo hec, ut li-  
cet major numerus esset eorum, qui  
magistratum gessissent, quam provin-  
ciarum, ad omnes tamen tractu tempo-  
ris imperium perveniret; cum multi  
isto quinquenni intervallo vel morte,  
vel alio casu in provincias ire prohibe-  
rentur. Atque tum quidem provinciæ  
ita divise sunt, quæ res tamen postea



& pro temporis diversitate, & pro arbitrio Principum sepius variavit *a*. Equitum etiam præstantioribus varia munia delegavit, quo plures partem administrandæ Reipublicæ caperent *b*. Quod autem provincias atinet, illud etiam observandum est, omnibus earum præfectis, sive a se, sive a Senatu missis ex æquo fuisse vetitum, ne delectum habere, aut pecunias locis imperare possent.

*S. 6.* His rebus ita ordinatis tum alios honores, tum novum ipsi cognomen *S. P. Q. R.* artificiosa adulatio reperit. Nam primo quidem ipse Cæsar ROMULI nomen sibi imponere gestiebat, tamquam qui *alior*, vel, si Camillum addamus, *tertius Urbis Conditor* foret: sed eum sensisset se ita regni affectatū suspectum futurum *c*, ut ingens & ridicula Romanorum in rerum & personarum nominibus fuit superstitio, AUGUSTI tandem nomen recepit, Senatusconsulto facto in sententiam *Planæ d*, Idibus Januarii secundum Ovidium *e*; secundum *Censorinum f* vero *A.U. 726* XVI. Kal. Februarii Anni Urbis sexti & viceßmi supra septingentesimum. Id nomen *sacrosanctam* quandam & venerabilem

*a* Suet. Aug. c. 47.

*b* Suet. ib. c. 37.

*c* Dio L. LIII. p. m. 343.

*d* Vell. Pat. Lib. II. c. 91.

*e* Fast. L. v. 587. seqq.

*f* de die nat. c. 21.

*cinem* significat unde etiam Græci Latine vocem suam SEBASTOE expresserunt *a*, quæ a verbo *οἰσταναι*, *colo*, *veneror*, est deducta *b*. Itaque etiam hodie CÆSAR & AUGUSTUS Imperator dicitur. Non satis recte igitur ab *augendo Imperio* id nomen deducti videtur, licet eo alludi possit, & jam olim alluserit Ovidius *c*. Neque etiam ex usu vetæ antiquitatis particula *semper* ei nomini additur: quanquam id jam antiquis satis temporibus factum fuisse reperio; circa tempora nempe Imperatoris Diocletiani *d*; vel forte jam *Philippi Arabis e*. Licet vero hoc nomen *Augusti Cæsar* assumpsisset, *Principis* tamen appellationem potius amavit *f*. Mensis etiam *Sexilis* nomen suum mutavit *g*, quem hodieque ab hoc Principe *Augustum* dicimus, quod eo mense & primus Consulatus, & insignes victorie ipsi obdigissent.

*S. 7.* Atque ita ad terminum, quem *S. Cæsar* nobis proposueramus, favente supremo et *sto* Numine hoc opus perduximus. Ultra *co-ri-ri-* riora persequi minus utile visum est, *paris*. quoad Republica jam in unius potestate

Z 1 tem

*a* Dio l. d. p. 344.

*b* Pausan. Lacon. II.

*c* d. l. v. 612.

*d* Vell. Græc. p. CXCIX. n. 4.

*e* *Ibid.* p. CCLXXII. 9. *Vid. & Ez. Spanh. de*

*P. & U. N. Diss. XII. p. 384.*

*f* Tac. Ann. I. c. 9.

*g* Liv. epit. 134. Suet. Aug. c. 31.

tem redacta, pauciora longe virtutis e-  
 mpla, vitiorum autem & scelerum  
 plura occurrunt. Licet tamen non  
 plane recitem ad tempora fortasse *Cae-  
 sari Magni* historiam Romanam per-  
 ducere; si quidem Deo otium & ani-  
 mum largiri placuerit, Ipsi nunc pro  
 opere finito laus sit & gloria in omni  
 saeculum maxima.

F I N I S:

I N

## INDEX

## RERUM, &amp; VERBORUM

*Memorabilium locupletissimus.*

Littera a primum, b secundum volumen significat.

A

A	belox Saguntinus.	269 a
	Abydenorum exitus.	349 a
	Accus (L) poeta.	65 b
	Acerre ab Hano. capta.	278 a
	Achæi auxilium Romanis offerunt.	439 a
	Achæorum Respublica quæ.	36 b
	Achæia provincia facta.	37 b
	Achæia pro tota Græcia unde.	<i>ibid.</i> b
	Achæi belli origo.	25 b
	Achilles Pompeium interficit.	419 b
	Actin. Cos. feroci.	378 a
	Actius (L) legatus bello sociali.	256 b
	Actius Luculli successor.	187 b
	Actius (M) labrio Cos.	376 a
	Acto Cænesium. Rex.	31 a
	Actiacum prælium.	500 b
	Adherbal pænorum dux.	27 a
	Adulatio Hannonis Pæni.	205 a
	Æbutius (P.) Bacchanalia aperit.	415 a
	Æbutius (T) prætor.	66 a
	Ædilium plebis institutio.	66 a
	Ælius (Sex.) Tr. pl.	332 b
	Æmia Pompeii uxor.	213 b
	Æmilii (L.) Barbula triumphus.	284 a
	Æmilii (L.) Paulli perfidia.	451 a 457 a
	fortitudo in clade domestica.	455 a
	paupertas.	458 a
	Æmilii (M.) Scæuri magnanimitas.	154 b
	Æmilii (M.) Scæuri privigni Sulla profusio.	217 b
	Æmilii (M.) tribuni mil. fortitudo.	387 a
	Z	5
	Æri.	